

№ 57

Cena prenumeraty:

w Łodzi

Kwartalnie Mk. 945.
Miesięcznie „ 315.
za roznośnienie
55 mk. miesięcznie
z przes. poczt.
Kwartalnie mk. 1160
Miesięcznie „ 385
poza Łodzią egz. 16

w Ameryce

1/2 dolara miesięcznie
Konto Poczto. Kasy
Oszczędności 60.594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!

KALENDARZYK

26 N Aleksandra B.
27 P Aleksandra i Nest
28 W Leandra B. W.
1 S † Popielec. Albina
2 C Heleny Cesarzow.
3 P † Kunegundy Ces.
4 S Kazimierza Kr. W.

REDAKCJA

w ŁODZI

Al, Kościuszki 41
TELEFON 28,

ROZWIÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Niedziela 26 lutego 1922 roku

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofiar administracja nie odpowiada.

Przed drzwiami Francji

Niedziela dn. 5 marca.

WIADOMOSCI POLITYCZNE

(wp) Wczoraj odbywał p. Ponikowski w dalszym ciągu konferencję z przewodcami klubów w seimowych (Wyzwolenia, Pracy konstytucyjnej i Mieszkańskiego.) Większość klubów wypowiada się zapewne w tym duchu, że w przededniu rozwiązania sprawy wileńskiej oraz konferencji genuńskiej rząd może liczyć na poparcie większości w Sejmie. (3)

(wp) Rząd polski otrzymał od rządu włoskiego oficjalne zawiadomienie o odroczeniu konferencji genuńskiej bez określonego terminu. Rząd polski zawiadomił wobec tego rząd włoski i francuski, że, zdaniem jego, najlepiej będzie oznaczyć termin na tydzień po Wielkiejnocy. (3)

(wp) Litwa kowieńska otrzymała zaproszenie na konferencję genuńską. O ile wiadomo, rząd kowieński zamierza podnieść na konferencji sprawę zatargu polsko-litewskiego. Dodać należy, że, jak słychać, sowieci starają się wyrzucić nacisk na rząd kowieński, aby ten nie zaparł się na załatwienie spraw z Polską. (3)

(wp) Powrócił do Warszawy z Kowna gen. Babiński, aresztowany swego czasu przez władze kowieńskie. Oznajmił on, że wraz z nim wypuszczono 10 osób z P. O. W., skazanych na 10 lat więzienia.

W więzieniu pozostaje jeszcze około 100 osób, aresztowanych za polityczne przestępstwa, skazanych dożywotnio. (3)

Naród nie zapomni o swoich bohaterskich! Jeszcze w 1921 roku rzuciliśmy myśl, aby poległym łodzianom ufundować wieczną pamiątkę w katedrze łódzkiej! Ks. Biskup Tymieniecki poparł tę myśl i w czyn wprowadził.

W sierpniu, w rocznicę oswobodzenia kraju z band bolszewickich urządził obchód i pochód oraz solenne nabożeństwo na Nowym rynku i jako początek zebrał dwieście tysięcy z górą grosza na tę tablicę.

Nadeszły potem inne wypadki, z Górnego Śląska, Wileńszczyzny i w tym kierunku skoncentrowała się uwaga polityczna narodu.

Dziś obie sprawy weszły już na nowe tory, mamy więc czas zająć się naszymi bohaterami i dokończyć dzieła tak chlubnie rozpoczętego przez ks. Biskupa. W niedzielę 5-go marca Sejm Wileński zjeżdża do Warszawy, gdzie przyjmą go warszawianie, przyjmie Sejm, przyjmie naród cały.

Urządzą więc duży pochód do katedry arcybiskupiej św. Jana.

W tym dniu więc w każdym zakątku Rzeczypospolitej powinny się odbyć, jak w Warszawie „Te Deum“.

Inicjatywa wyszła i tym razem od ks. Biskupa.

W katedrze św. Jana odprawione zostanie w niedzielę 5 marca uroczyste nabożeństwo o godzinie 11 z okazji przyłączenia Wileńszczyzny do Polski. Równocześnie nastąpi odświeżenie tablicy, upamiętniającej wielkie wydarzenia dla Rzeczypospolitej.

Niema słupów, niema granic, niema federacji, niema autonomii między dwoma narodami, jest tylko jedna bratnia miłość,

bratnia dłoń do uścisku.

Tak będzie obchdzona uroczystość niedziela dnja 5 marca w Łodzi.

Ale po za tą uroczystością musi być pewien cel. A więc ks. Biskup jako przewodniczący w Komitecie do budowy tablicy pamiątkowej dla poległych łodzian, postanowił w tym dniu urządzić znaczek i w tej myśli powołał pp. Chądzyńskiego i Drozdowskiego do zajęcia się sprawą!

Pożądanem byłoby, aby jak największa ilość zajęła się zbieraniem ofiar na rzecz tablicy dla poległych bohaterów, bo dużo na ten cel gotówki potrzeba. Nie wątpimy, że członkowie straży ochotniczej pożarnej, członkowie stowarzyszeń śpiewaczych nie odmówią swego udziału w tej sprawie i sami zgłęszą się do komitetu aby przyjść mu z pomocą. Musimy tę sprawę rychlej doprowadzić do skutku, bo po niej czekaia nas jeszcze inne!

Obywatele nie odmawiajcie poparcia zwłaszcza, że idzie tu o waszych synów, krewnych i przyjaciół!

Po zebraniu funduszków natychmiast przystąpi komitet do ufundowania brązowej tablicy, która pozostanie wieczną pamiątką drogową, że dla Ojczyzny Polak nie szczędzi życia.

Matki corocznie, w dniu uwolnienia Polski od bolszewików, będą przyprowadzały swoje dzieci, wskazując im:

To są ci, co uwolnili kraj od najazdu obcego, na ich barkach i na ich duchu potężnym powstała nasza Ojczyzna nowa Polska!

Czyż możemy o tych potężnych duchach zapominać?

R.R.

O pas neutralny

Na ostatnim posiedzeniu Komisji Politycznej w Sejmie ustalono brzmienie wniosków w sprawie obszaru neutralnego części Ziemi Wileńskiej, znajdującej się pod okupacją litewską, oraz w sprawie więźniów polskich w Kowieńszczyźnie i w sprawie położenia Polaków w Kowieńszczyźnie.

Potem Komisja Polityczna będzie obradowała nad uzgodnieniem uchwały wykonawczej. Uchwała ta będzie ostatecznie załatwiona w poniedziałek. (7)

Sprawa pasa neutralnego na Litwie Środkowej w ten sposób została rozstrzygnięta, że przekazano ją Sejmowi warszawskiemu do

załatwienia z zastrzeżeniem, iż polacy zamierzający ten pas już w samorzutnym plebiscycie oświadczyli się za Polską.

Pas ten powstał z dobrej inicjatywy Litwy i Narodów.

ILUZJE.

Sejm Wileński znów pełen iluzji. W sprawie polaków zamieszkałych w Kowieńszczyźnie, odwołuje się do bratniego narodu litewskiego, z którym Polska tak długo żyła w bratnim stosunku. Jeśliby zaś to nie poskutkowało Sejm warszawski ma się upomnieć bardziej stanowczo o swoich obywateli.

NA KONFERENCJE.

Lloyd George udał się do Dover samocho-

dem skądpo przenocowaniu w sobotę wieczór wyjedzie do Francji.

Grand-Kino

72 Piotrkowska 72

Ostatnie kilka dni! (568K1)

„Patrol o północy“

NAD PROGRAM.

„NAFTA“ [Zgjęcia z Zagłębia Boryslawskiego]

Dla dzieci i młodzieży dozwolone!

Sensacyjny dramat w 5-ciu akt. Ilustrujący sprawność polskiej amerykańskiej. Film wytwórni „Selznick“ w New-Jorku.

Sala dobrze ogrzana.

Trybunał administracyjny

„Przed rokiem — pisał „Gazeta Sądowa“, na tem samym miejscu wypowiedzieliśmy szereg życzeń zarówno ogólnych, jak i specjalnych. Daliśmy nadto wyraz nadziei, że rok 1921 przyniesie nam przedewszystkiem konstytucję i że w ten sposób staniami wreszcie w dziedzinie praw praworządnych.

Przewidywania nasze ziściły się częściowo pod tym względem.

Uchwalono konstytucję, święcono uroczyste jej powstanie i zaznaczono fakt ten, jako najwybitniejszy w życiu wskrzeszonego państwa. Czy istotnie mamy powody do radości? Czy rzeczywistość odpowiadała pokładanym nadziejom? Na pytania te odpowiedzieć w tej chwili trudno. Dotąd ustawa konstytucyjna na życie nasze zewnętrzne wielkiego wpływu nie wywarła, a choćby dlatego, że zapowiedź wprowadzenia ustroju na niej opartego poszła, jak dotąd, w odwłokę. A odroczenie nastąpiło dla tego, że Sejm Ustawodawczy istnieć nie przestał i w dalszym ciągu wykonywa sam, bez żadnej kontroli, władzę prawodawczą.

Zdawałoby się, że wydawszy na świat w ciężkich bólach dzieło, do którego został powołany, dzieło, które zresztą jest rezultatem prawie wyłącznie kompromisu, Sejm Ustawodawczy zakończy swe bytowanie i ustąpi młodsza nowym izbom, t. j.: Sejmowi i Senatowi, wybranym według nowych zasad.

Niestety, stało się inaczej. I nie tylko sam Sejm nie zdradza chęci rezejsia się, lecz nawet rząd zdołał przekonać Sejm, że przed swem rozwiązaniem musi załatwić cały szereg spraw, nie cierpiącym rzekomo zwłoki, i Sejm słętnie w to uwierzył, a uwierzywszy, nie spieszył się z zgłoszeniem nawet ordynacji wyborczej, bez której nowych wyborów zarządzić niepodobna.

Pojęcie spraw nie cierpiących zwłoki jest bardzo względne. W życiu narodów stale i zawsze występują sprawy, zdawałoby się tak naglące i tak pilne, że bez nich dalszy rozwój stosunków społecznych, ba nawet może samo istnienie państwa nie jest możliwe. I jeśli z tego stanowiska zapatrywać się na zadanie prawodawcze, to parlament musiałby być nieustający i ani na chwilę nie powinna zająć przerwy między rozwiązaniem jednego a zwołaniem drugiego ciała prawodawczego.

Atoli przykłady innych państw dowodzą, że taki pogląd kłóci się z rzeczywistością. A chyba jest rzeczą stokrój ważniejszą, aby zamiast uchwalenia wniosków pilnych, zgotować warunki normalne, celem skierowania pracy ustawodawczej na tory, zastrzeżone przez konstytucję.

To też mniemy, że stanowisko, zajęte przez rząd w stosunku do obecnego Sejmu, jest fałszywe, niezgodne z wyższymi wymogami życia państwowego. Boda, by więc zmienić się w tej mierze przekonanie naszych dzien-

ników rządowych.

Bodaiby przyczyniły się one do tego, iżby obecny Sejm Ustawodawczy zamknął jak najprędzej swoje obrady, a przez uchwalenie ordynacji wyborczej umożliwił zwołanie nowych izb. Jest to życzenie, które, najmniej nadzieję, w początkach roku 1922 spełnionem zostanie.

Nietylko w dziedzinie rozpoczęcia normalnej pracy ustawodawczej nakazów konstytucji nie spełniono.

Nie powołano do życia Najwyższego Trybunału Administracyjnego, a co jest rzeczą najbardziej charakterystyczną, wbrew art. 126 nie złożono Sejmowi ani jednej ustawy, któraby zmierzała do uzgodnienia rozporządzeń dawniejszych, sprzecznych z konstytucją, z przepisami tej ostatniej.

Już w pierwszym numerze Gazety z roku 1921 wskazywaliśmy nagłą potrzebę powołania do życia Trybunału Administracyjnego. Usiłowaliśmy wyjaśnić, że brak takiej instytucji jest worost anomalją w państwie praworządnem. Niestety, nawoływania nasze pozostały bez echa.

Dotąd istniejemy bez żadnej kontroli nad postępowaniem władz.

Jesteśmy nadal świadkami samowoli. A samowolę posunięto tak daleko, że nietylko w instytucjach niższych, ale nawet centralnych przekonywają obywateli, iż ci muszą powzięte przeciwko sobie decyzje zaakceptować, bo żadna skarga im obecnie nie służy.

W ostatnich dniach rozszła się pogłoska, że projekt ustanowienia trybunału waleśiono do Sejmu. Życzyć należy, aby to się nareszcie sprawdziło i aby w porozumieniu z ministrem Sejm uznał tę sprawę za jedną z tych najpilniejszych, którą bezwzględnie załatwić powinien.

Również doniosłem jest wreszcie wykonanie ostatniego artykułu konstytucji. Dotąd formalnie nie zniesiono całego szeregu ustaw, przepisów, okólników, pozostałych po dawnych rządach, a nawet wydanych za czasów polskich, które wprost sprzeciwiają się zasadom konstytucji.

Ze stanowiska prawnego uważać należy, że wszystkie takie postanowienia z samego prawa uchylone zostały, lecz skoro władze administracyjne, a nawet organy sądowe podnoszą co do tego wątpliwości, to godzi się tak niepewnemu stanowi rzeczy nareszcie kres położyć.

Dlaczego jednak pracy tej dotąd nie podjęto, na to trudno znaleźć usprawiedliwienia.

Zapewne ogrom zajęć, codziennie wyłaniających się zagadnienia, zabierają urzędom cały niemal czas wolny, lecz bądź co bądź do załatwienia rzeczy, obchodzącej każdego bez wyjątku obywatela, muszą się znaleźć odpowiedni ludzie, rozporządzający potrzebnymi środkami i siłami. (9)

Prywatne towarzystwa kolejowe

W związku z przeprowadzonymi przeszedł ministerjum kolei nakazano przerwać, a przynajmniej ograniczyć w roku bieżącym do minimum wszelką budowę jak również wykańczanie nowych linii kolejowych. W zamian za to postanowiono całą siłą popierać w tej dziedzinie wszelką inicjatywę prywatną przez udzielanie subsydji surowców, względnie przez uczestniczenie rządu w spółkach budowlanych co na rachodzie zna-

lazło już szerokie zastosowanie i wydało bardzo pomyślne owoce.

W wykonaniu tej uchwały rządowej spełniono tylko połowę tych dezyderatów: budowę rządową wstrzymano do minimum. Nie zrobiono natomiast nic w zakresie popierania inicjatywy prywatnej.

Chociaż budowa i eksploatacja kolei nie jest przedsięwzięciem zbyt dochodowym, jednak znalazła się pewna liczba przedsiębiorców,

Spirytus

apteczny, szpitalny, i leczniczy

P O L E C A

skład win i wódek

M. Sliwkowskiej w Łodzi

przy ul. Rokicińskiej Nr. 6.

Stanisław Joneczko-Jankowski

Gabinet Lekarsko-Dentystyczny,

Piotrkowska № 118

559,1

przyjmuje od 3—7 i pół pp.

Najtańsza w mieście

jest firma Szmechel i Rozner, Łódź, Piotrkowska 100 i filja 160. Do zakupu towary jeszcze przed podskoczce niemi cen. Sprzedają tanio suknie damskie do najelegantszych, modne palta damskie, kostjmy, spódniczki; materjały na suknie, garbardina, szewior, boston i flora. 569B

którzy chcieli rozpocząć budowę nowych linii. Oto niektórym z nich nie udzielono koncesji. Pozostałym — mimo dyrektyw, płynących z wyżej wspomnianej uchwały — nie udziela się żadnej pomocy. Wszystkim odmówiono subsydjów, wszystkim — przydziałów jak szyn, podkładów i. t. p.

Wobec tego inicjatywa prywatna zaśnie i Polska w tym roku nie przysporzy sobie wiele nowych kolei, których brak tak bardzo daje nam się we znaki. (2)

Stosunki polsko-węgierskie.

Londyński „Daily Herald“ donosi, że „omiedzy Polską a Węgrami został zawarty rękomy w Warszawie tajny układ (?), który ma dla politycznego rozwoju środkowej Europy wielkie znaczenie. Na podstawie tego układu ma Polska zastępować interesa Węgier tak w Lidze Narodów, gdzie Węgrzy dotychczas nie są jeszcze reprezentowani, jako też wszędzie, gdzie wpływ Polski jest skutecznym. Węgry i Polska gwarantują sobie mocą powyższego traktatu wzajemną obronę swych terytoriów. Polska oświadczyła również rzekomo gotowość do poparcia irydyntystycznego ruchu słowackiego w republice czechosłowackiej (?). W razie wojny polsko-rosyjskiej wolno będzie Polsce werbować ochotników węgierskich. Czeskie kółta we Wiedniu uważają układ powyższy za przestarzały. (2)

ZEBRANIE RADY FINANSOWEJ.

Jak się dowiaduje „Przegląd Wieczorny“, Rada Finansowa, zwołana na 24 i 25 b. m., nie zbierze się w terminie wyznaczonym ze względu na to, że pan minister skarbu zajęty jest bardzo intensywnie około przygotowania projektu budżetu, nie mógł by więc przewodniczyć zebraniom.

Termin zwołania Rady nie jest jeszcze naznaczony. Przyuszczać jednak należy, że zostanie on ustalony na połowę marca. (5)

PASTORAŁ

Z życia Resursy Rzemieślniczej w Łodzi.

Zaprojektowany przez „Rozwój dar dla pierwszego biskupa łódzkiego ks. Wincentego Tymienieckiego jest już w Łodzi!

Rysunek do tego pastorału wykonał profesor szkoły przemysłowej w Poznaniu, p. Tadeusz Kołomołocki na konkurs w tej myśli ogłoszony przez nasze pismo, a rysunek ten wyróżnił Komitet Wystawy Sztuk Pięknych w Warszawie.—

Projekt pastorału był wykończony w stylu ludowym — łowickim, a wykonany przez zakład p. Gontarczyka w Warszawie, wypadł niezwykle świetnie.

Jestto rzecz bardzo oryginalna, ozdobiona setkami drobiazgowych jubilerskich roboty, przez piękną emalją, która wypełnia ozdoby, stworzone przez projektodawcę. Łamanie się światła w barwnych kamieniach tworzy przepiękny efekt.

W głównym skrócie pastorału, jak zapowiadały warunki konkursu, zostały umieszczone wizerunki, z jednej strony Matki Boskiej Częstochowskiej, z drugiej — Matki Boskiej Ostrobramskiej. I z biegiem czasu okoliczności tak się złożyły że przyzekanie wykończenia pastorału na 8 15 22 grudnia u.r. następnie na 6 stycznia 1922 r. — jako rocznicę wyświęcenia ks. biskupa, następnie na 15, 30 stycznia wreszcie na 6 lutego nastąpiło dopiero 20 lutego ten sam dzień kiedy w Sejmie Wileńskim zagłosowano za przyłączenie środkowej Litwy do Pol. bez ograniczeń.

Z drugiej strony pastorału jest umieszczony obrazek Matki Boskiej Częstochowskiej.

Częstochowa dawniej należała do Śląska więc dziś po Wilnie czeka na załatwienie ostateczną sprawą Górnego Śląska, którego królowa, jak całej Polski jest Najświętsza Maryja Panna Częstochowska.

I mamy nadzieję, że jak sprawa Wilna; tak i Śląska, dzięki zwiętej Protektorce zostanie pomyślnie załatwiona, a łódzki pastorał zostanie symbolem połączenia wszechpolskiego.

Na pastorałe są umieszczone następujące napisy:

„Pastorał pierwszego biskupa łódzkiego, ks. Wincentego Tymienieckiego“.

„Biskupstwo łódzkie założone w trzecim roku Odrodzenia Polski 1921 roku“.

Nad napisem wysoko herb polski na amarantowym tle. Poniżej herb biskupa „Zareba“ nad nim insygnia biskupie i kapelusze z chwastami.

Pod herbem biskupim herb „Łodzi“.

Po drugiej stronie pastorału znajduje się w błękitnym krzyżu herb Kapituły łódzkiej ze św. Stanisławem Kostką we środku.

Przepiękna emalja, od najdrobniejszych kwiatków do gwiazd, wszystko to wytwarza całość bardzo efektowną.

Opisujemy szczegółowo ten pastorał, bo z daleka tych szczegółów dożyć nie można.

Dziś, w niedzielę, ks. Biskup Tymieniecki będzie celebrował nabożeństwo w kościele N. Marii Panny na Starem mieście i poraz pierwszy użyje własnego pastorału.

W dniu 19 b. m. w wypełnionej po brzegi wielkiej sali Towarzystwa Rzemieślniczego „Resursa“ przy ul. Kilińskiego 117 odbyło się ogólne roczne zebranie członków Towarzystwa.

Zebranie zagałę krótkim przemówieniem Prezes i Kurator Towarzystwa p. Wł. Wagner, poczem ukonstytuowało się prezydium zebrania w osobach: p. F. Drozdowski — przewodniczącego, asesora p. p.: p. S. Szczerbicki, J. Pawłowski, St. Szera, D — ra A. Kregczego, sekretarza p. R. Haszkiera.

Na porządek dzienny składało się 16 punktów.

A więc — primo: Obszerne sprawozdanie z działalności Towarzystwa wygłosił vice-prezes Towarzystwa p. W. Kraszkiewicz, wskazując na pracę Zarządu pod względem kulturalno oświatowym, społecznym i handlowym w ciągu ubiegłego roku. — Zadziwiała ta wielostronna działalność Towarzystwa, które dzięki sprężystości Zarządu stało się bodaj, czy nie najpoważniejszym Towarzystwem Rzemieślniczym w kraju.

Własność nieruchoma Towarzystwa składa się z 5 posesji w Łodzi. Nadto T — wo dzierżawi plac, gdzie mieści się składnica opałowa. Tutaj należy podnieść, że olbrzymia ilość materiałów opałowych, sprowadzanych przez Towarzystwo i sprzedawanych po niskich cenach „przyczyniła się w znacznej mierze do normowania cen tych materiałów w Łodzi“.

Oprócz składnicy opałowej Towarzystwo prowadzi kooperatywę p. n. „Kooperatywa „Resursy“, którą postanowiono przekształcić na kooperatywę surowców, niezbędnych dla rzemieślników, grupujących się w Towarzystwie.

Uchwały powyższej nie można pominąć milczeniem, bo stwarzając własną kooperatywę surowców, Towarzystwo wyzwoliło rzemieślników z rąk pośredników, a kooperatywa zakupując towary z pierwszych rąk, umożliwiła rzemieślnikom nabywanie surowców w jakości zadanej i po znacznie niższych cenach, a niżeli u prywatnych kupców.

Dalszym dziełem T — wa Rzemieślniczego jest — „Bank Rzemieślniczy“, statut którego już został zatwierdzony i który rozpocznie niebawem swoje czynności.

A dalej — „Targ Rzemieślniczy“, który Towarzystwo postanowiło urządzić przed nadchodzącymi świętami Wielkiej Nocy w specjalnie nabytym na ten cel gmachu b. Ujeżdżalni przy ul. Al. Kościuszki 73.

Troska o rzemieślnictwo, znajdujące się w Łodzi wyjątkowo w rękach żywołów obcych, a mianowicie cholewkarstwo, znalazła żywy odzwiek w obradach Towarzystwa. Postanowiono, by Towarzystwo wespół z cechem mistrzów szewskich urządziło warsztat cholewkarstwa, angażując do pracy b. uczennice Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej w Łodzi.

A w pracy kulturalno — oświatowej?.. Towarzystwo też wytrwale dąży do zrealizowania swych celów i zadań, streszczających się w uświadamianiu swych członków pod względem oświatowo — kulturalnym, kształceniu zawodowym rzemieślników, drogą odczytów z różnych dziedzin wiedzy z szerokim uwzględnieniem fachowych zagadnień. Towarzystwo posiada w tym celu dość liczną bibliotekę i czytelnię dla członków — Przy Towarzystwie istnieją nadto sekcje: Śpiewaczo — dramatyczna i Sportowa.

Akc. Towarzystwo L. Geyera, widząc szybki rozwój Towarzystwa Rzemieślniczego w uznaniu jego prac, darowało Towarzystwu ufundowaną przez rodzinę Geyerów, Szkołę Rzemiosł, mieszczącą się przy ul. Wodnej 34 Towarzystwo z wdzięcznością przyjęło piękny dar, a zdając sobie sprawę z należytego wyszkolenia młodzieży rzemieślniczej, dołoży starań o jaknajlepszy rozwój Szkoły, by była ona uczelnia, przygotowująca wykwalifikowanych rzemieślników, tak pod względem praktycznym jak i teoretycznym. — Przy Szkole będzie urządzona bursa dla terminatorów.

Szkoła Rzemiosł zajmuje piękny 3 — y piętrowy gmach. Uczęszcza tam obecnie 300 uczni.

Przy Szkole będzie urządzona bursa dla mechaniczno — tkackich, ślusarnia ze stoma imadłami, kilkanaście tokarek i innych maszyn do obróbki żelaza.

Na polu pracy społecznej Towarzystwo bierze czynny udział za pośrednictwem swych przedstawicieli w Radzie Rzemieślniczej przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu przy Wojewódzkim Departamencie w Komisji udzielania pożyczek, w Komisji Demobilu i t. d.

Wielostronna działalność Towarzystwa uwydatniła się w okazałym bilansie za rok 1921, którego pozazdrościć może każde z istniejących Towarzystw.

Prócz dywidendy od udziałów, wysokość której została uchwalona przez zebranie, postanowiono z zysków Towarzystwa wnieść za każdego z członków po 5,000 mk. tytułem wpisowego (1000 mk.) i 2 udziałów (po 2000 mk) do Banku Rzemieślniczego, z tym jednak zastrzeżeniem, by każdy z członków Towarzystwa wniósł od siebie nie mniej niż jeden udział do Banku w wysokości 2,000 mk.

Przy omawianiu podziału zysków wyznaczono 100,000 mk. na subsydjum dla „Gazety Rzemieślniczej“, nie zapomniano również o Domu Starców i Kalek, oraz o Inwalidach.

Liczne zebranie członków, poważny nastrój, panujący w czasie 5 — cio godzinnych obrad, głębokie zrozumienie spraw, bijące z przemówienia rzemieślników, doniosłe uchwały powzięte na zebraniu, są najwymowniejszym dowodem dojrzałości rzemieślników łódzkich, zgrupowanych wokół Towarzystwa Rzemieślniczego „Resursa“.

Podziwiając energię i czyny p. prezesa Wł. Wagnera, żałuję mocno, że nie mogłem być obecnym na tem zebraniu, aby mu odpowiednie wyrazić uznanie za jego niezamordowaną pracę.

To też korzystając z tej sposobności, że dajemy dziś sprawozdanie, proponuję, aby członkowie „Resursy“ uczcili jego działalność, składając się na cegiełkę wawelską z napisem: „Za owocną pracę przesowi Wł. Wagnerowi, „Resursa“ Rzemieślnicza w Łodzi.“

Zyska na tem Wawel, gdzie polskie Stow. rzemieślnicze w Łodzi, już być powinno, i odda „Resursa“ hold temu, który naprawdę na szeroką skalę zakresił jej działalność.

Zapoczątkowywam ten cel składając 500 marek i sadzę, że w Banku Resursy, który założył p. Wagner, w ciągu tygodnia znajdzie się suma nie na jedną, ale na dwie cegiełki Wawelskie. Dwa razy daje, kto szybko daje.

Wikt. Czajewski.

KRONIKA

— Wręczenie pastorału.

Wczoraj o godzinie 6 i pół grono osób ze świata kupieckiego rzemieślniczego i prężny tłum udala się do mieszkania ks. Biskupa

Tymienieckiego, gdzie panna Wł. Urban ska wręczyła Jego Ekscelencji pastorał. Przemawiali redaktor Czajewski i p. Chadzyński, podnosząc zasługi ks. biskupa dla Łodzi. Odpowiedział ks. biskup bardzo patriotycznie i dziękował przybyłym p. p. Drozdowskiemu, Chadzyńskiemu, Kiiakowi oraz wszystkim zebranym za piękna pamiątkę, która po wsze czasy zostanie w kapitule dla całego szeregu następców.

Zgłoszenia pretensji.

(a) Komisariat rządu m. Łodzi podaje do wiadomości zainteresowanych, iż termin zgłaszania rządowi niemieckiemu pretensji osób poszkodowanych wskutek działalności zarządów przymusowych, względnie sekwestrów, ustanowionych przez b. władze niemieckie na terenie b. zaboru rosyjskiego został przedłużony do dnia 1 marca 1922.

Odnosne zgłoszenia przez osoby poszkodowane przyjmuje nadal komisja rewindykacyjna przy Głównym Urzędzie Likwidacyjnym w Warszawie ul. Jasna 8.

Bliższych informacji udziela komisariat Rządu, pokój 6.

— Zezwolenia na wiece, zebrania i t.p.

(p) Według ostatniego cykularza Ministerstwa Spraw Wewnętrznych publiczne zebrania nie mogą się odbywać bez specjalnego zezwolenia nawet wówczas o ile wszyscy biurocracy udział w zebraniu zostali specjalnie zaproszeni przez organizatorów.

O publicznych zebraniach należy zawiadomić władze na 48 godzin przed terminem zebrania, zaś o ile w ciągu 24 godzin nie nadejdzie odpowiedź odmowna, zebranie może się odbyć.

Zebrania pod gołym niebem, jak również procesje i demonstracje mogą się odbyć tylko za zezwoleniem władzy administracyjnej tej instancji.

Zjazdy z przedstawicielami powiatów muszą być zameldowane staroście, z delegatami województwa — wojewodzie, a zjazdy większe muszą mieć zezwolenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

— Termin próśb o ulgi daninowe.

(p) Komisariat rządu na miasto Łódź podaje do wiadomości, iż termin składania próśb o ulgi daninowe został przedłużony do dnia 6 marca 1922 roku.

— Osobiste.

(p) Prezydent miasta A. Rzewski wyjechał na tygodniowy urlop wypoczynkowy.

W zastępstwie pełni funkcję prezydenta ławnik wydziału podatkowego. p. Badzian.

— Kontrola nad kinematografami.

(p) Województwo otrzymało polecenie od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych aby zwrócić szczególną uwagę na kinematografy, czy posiadają one przepisane zezwolenia i koncesje i czy stosują się do obowiązujących ich przepisów. W razie stwierdzenia jakichkolwiek bądź niedokładności należy kinematografy bezwzględnie zamykać.

— Miesięczny kurs bibliotekarski.

Zarząd koła łódzkiego bibliotekarzy polskich podaje do wiadomości tutejszych pracowników bibliotekarskich oraz osób zainteresowanych, iż w Warszawie, ul. Koszykowa 26, odbędzie się jednomiesięczny kurs bibliotekarski w czasie od 15 marca do 15 kwietnia. Liczba słuchaczy ograniczona do 50. Wpis 500 mk. Pierwszeństwo mają bibliotekarze, działacze oświatowi i nauczyciele.

Po ukończeniu kursu, który odbywa się pod egidą M. W. R. i O. P., wydane będą słuchaczom świadectwa. Bliższych informacji udziela sekretariat koła, Andrzeja N 14. (2)

— Pieniądze do Rosji.

(a) Począwszy od dnia 17 b. m. można wysłać do Rosji za pośrednictwem Delegacji Rzpł. Polskiej do spraw Repatriacji (Chmielna Nr. 81) półmilion rubli sowieckich na osobę, a nie 50 tysięcy rbl., jak było dotychczas (2)

— Szkoła morską w Tczewie.

Szkoła morską w Tczewie od dnia 1 ma już zacznie przyjmowanie kandydatów. Przyjęci będą kandydaci na kurs nawigacyjny i na kurs mechaniczny. Wszelkich bliższych informacji w tym względzie udziela Dyrekcja szkoły w Tczewie, albo departament marynarki handlowej w ministerjum przemysłu i handlu: Warszawa, Elektoralna, 2, pokój nr. 34. (9)

— Interpelacje żydowskie.

Posel Farbstein znowu był onegdaj w minist. skarbu, gdzie długo konferował w sprawie uzyskania różnych ulg daninowych dla żydów. W sprawie daniny interpelowali także

przedstawiciele rzeźników żydowskich i ludowców żydowskich. (2)

— Zawodowi podoficerowie żandarmerji.

Według świeżo ogłoszonej instrukcji zawodowym podofic. żandarmerji może być miano wany tylko ten, kto odbył obowiązkową dwuletnią służbę w szeregach, otrzymał odpowiednie kwalifikacje i posiada znajomość języka polskiego w słowie i piśmie oraz umie rachować, posiada szarżę nie wyższą nad kaprala, odbył jednoroczną służbę próbną w żandarmerji oraz nie przekroczył 40 lat życia.

Prawo mianowania podoficerów przysługuje dowódcom okręgów korpusowych. (8)

— Walka ze zwyrodnieniem rasy.

Oddział łódzki polskiego Czerwonego Krzyża uchwalił na ostatnim posiedzeniu Zarządu zorganizować Sekcję walki ze zwyrodnieniem rasy, w zakres której wchodzi zwalczanie chorób wenerycznych, gruźlicy i alkoholizmu.

Organizacji Sekcji podjęli się p. p. dr. Stanisławski i Aniela Chawłowska.

Spodziewać się należy, że akcja, podjęta przez Czerw. Krzyż, powiedzie się i znajdzie na leżyty oddźwięk u społeczeństwa, które poprzec doniosło zamierzenie Czerwonego Krzyża. (4)

— Zmniejszenie służby na kolejach.

Zapowiedziane od dawna zredukowanie nadmiernej ilości pracowników kolejowych: będącej głównym powodem deficytu kolejowego, zaczyna przybierać kształty realne. W tych dniach wymówiono posad około 4000 urzędnikom w rozmaitych sekcjach Min. Kolei. (4)

— Stały mieszkaniec.

a) Wielu obywateli naszego miasta nie uświadamia sobie, kto z nich może być uważany za stałego mieszkańca Łodzi. Aby wyświecić tę sprawę, podajemy do ogólnej wiadomości, że stałymi mieszkańcami Łodzi są ci obywatele, którzy przed wojną byli zapisani do księgi t. z. stałej ludności, lub ci, których rodzice posiadali paszporty wydane w Łodzi. Długotrwale przebywanie w mieście nie daje obywatelowi prawa do miana stałego mieszkańca, o ile nie jest wpisany do ksiąg stałej ludności. (4)

— Dla urzędników.

a) Rada ministrów uchwaliła rozporządzenie o organizacji tymczasowej pomocy lekarskiej dla urzędników. Według przepisów rozporządzenia pomoc lekarska przysługuje: a) wszystkim czynnym funkcjonariuszom państwowym, powołanym do służby przez nominację, b) członkom rodzin urzędników, wyszczególnionym w § 5 ustawy z 10 lipca 1920 r. o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonariuszów państwowych. Pomoc lekarska obejmuje: poradę lekarską, dostarczenie niezbędnych lekarstw oraz środków opatrunkowych i bezpłatne leczenie w szpitalach według najniższej taryfy w razie przy musowego umieszczenia, pomoc akuszerska i t. d. (4)

— Asekuracja.

a) Według ostatniego rozporządzenia Ministerstwa skarbu uorawnioną została polska dyrekcja ubezpieczeń wzajemnych do otwierania oddziałów między innymi na terenie powiatów celem wprowadzenia powszechnego przysmusu ubezpieczeniowego. (4)

— Uznanie dla „Resursy” rzemieślniczej.

Minister Przemysłu i Handlu wystosował do Zarządu Resursy rzemieślniczej w Łodzi pismo w którym wyraża zarządowi uznanie za zasługi około rozwoju akcji kredytowej w 1921. (3)

— „Wbrew Allahowi.”

Casino wyświetla obecnie z zasłużonym powodzeniem obraz francuskiej wytwórni p. t. „Wbrew Allahowi”. Wschodni przepych, wybitna gra artystów, oryginalne a ciekawe zdjęcia

północnej Afryki i niezwykle dla nas treści dramatu składają się na obraz, który każdy z prawdziwą przyjemnością ogląda.

Dobre wrażenie podnosi umiejętnie dobrany akompaniament dobrej orkiestry; bardzo udanym pomysłem jest zakończenie muzycznej ilustracji, kiedy orkiestra milknie, a gratytko fortepian Largo z „Impromptu” Chopina. (3)

— Atleta łódzki.

Wczoraj w czasie walk zapasniczych w kinie „Colosseum” atletą 28 letni Michał Staszynski (Wasilescu) z Łodzi rzucony przez przeciwnika na dywan, doznał złamania obojczyka. Pogotowie przewiozło atlete do szpitala św. Rocha.

— Wpisowe dla dzieci funkcjonariuszy państwowych

(p) Rada Ministrów uchwaliła, że do czasu podziału oficerów i równorzędnych na zawodowych i rezerwy, prawo do zapomóg na opłaty wpisowego za dzieci niezamożnych pracowników państwowych, pobierające naukę w prywatnych szkołach średnich przysługuje wszystkim wymienionym oficerom pozostającym w czynnej służbie z wyjątkiem tych, którzy pracują jako urzędnicy państwowi oraz tych, którzy jako urzędnicy samorządowi pobierają oprócz uposażenia wojskowego w całości lub w części uposażenie cywilne.

— Nagły zgon.

(p) Michał Zatoński, woźny na poczcie, zmarł nagle podczas pełnienia służby.

— Za odmowę pocałowania krucyfiks.

(p) Ze sądu pokoju w Kielcach przyszła do tutejszego sądu II okręgu sprawa o kradzież, w której polecono zbadać w charakterze świadka Józefa Podkońskiego. Ponieważ P. odmówił pocałowania krucyfiks po przysiędze Sędzia spisał protokół i sprawę skierował do sądu pokoju 7-go okręgu, który skazał Podkońskiego na 7 dni dni aresztu.

— Miły narzeczony.

(a) Wczoraj przy ul. Sosnowej Nr. 16 do mieszkania Janiny W. przyszedł jej narzeczony Stanisław P., z którym od dłuższego czasu wyżej wymieniona była w serdecznych stosunkach. W rozmowie doszło do sprzeczki, w czasie której narzeczony zadał dawnej na zczonę nożem ranę w piersi poczem opuścił mieszkanie. (2)

— Napad.

(p) Na przejeżdżającego onegdaj, po południu drogą wiodącą przez las Krawienicki, Stanisława Roźniakowskiego napadło trzech uzbrojonych w rewolwery bandytów. Zabrawszy napadniętemu 200,000 mk. bandyci zbiegli.

— Kradzieże.

(p) Przy ul. Milsza nr. 53 ze składu fabrycznego Zylberstjana i Szapowala niewykryci sprawcy za pomocą wybicia w murze otworu, skradli różne towary wartości 1,000,000 marek.

(p) Przy ul. Ludwiki nr. 58, z magazynu firmy Landaua i Lipszyc niewykryci sprawcy skradli 13 sztuk towaru wartości 300,000 marek.

— Za ciągnięcie zysku z nierządu.

(p) Sędzia Cynarski w trybie postępowania uproszczonego rozważał sprawę przeciwko Szmulowi i Bajli Gręsb-rg oskarżonych o to, że w czerwcu roku ub. udzielali mieszkania prostytutkom i ciągnęli zyski z ich nierządu.

Sędzia skazał Szmula Grossberga na 5 miesięcy zaś żonę jego na 20,000 mk. grzywny. (5)

70-TE CIĄNIENIE MILJONÓWKI.

Z KOŁA WYSZEDŁ NUMER: 0018.273 ZAKUPIONY W POZNANIU.

Rycerze z urojenia

—0—

Noc spokojna—cisza dokoła jak makiem siał. Nawet na Piotrkowskiej ucichły już kroki, stójkowy stanął jak posąg i oparłszy się o ścianę polecał się laskawej opiece Morfeusza, pana spokojnych sumień i snu cichego...

W tem, jak piorun z jasnego nieba z oświeconej knajpy z pod skrzydeł „pressy“ wypadł potwór w postaci ludzkiej, kolos cielski żółtawego koloru i huknął jak z armaty... wołając woziciela cielski pijanych w domowe pielesza.

Zjawił się też na zawołanie szybkonogi dozorca z batem w rękę, chcąc ryczące cielsko potwora dowieść do mar zaprzęzonych w jednego ledwie na nogach stojącego konika.

Tymczasem... o dziwo, zamiast wdzięczności spełniło się tylko przysłowie dobrze nam znane: za twoje myto jeszcze się obito! — bo poczciwy pacholek—woźnica otrzymał sromotny policzek od p. vice-prezydenta błotnistej Pipidówki...

Cóż się dalej dzieje? Oto na zew, wołała cego o pomstę nieba za zniewagę, zlatuje się hurma koniarzy z Przejazdowa, Moniuszkowa i t.p. ażeby stanąć solidarnie w obronie członka koniarskiego cechu. Widząc to, nocnokawiarniany bohater poszedł do wysokiej swej głowy po rozum i dawszy nogom znać wsunął się z powrotem pod opiekuńcze skrzydła „pressy“ antypolskiej i wlał do knajpy, posyłając uprzejmego całusa wymachującym bafami koziołkowym gentelmanom.

Końca nie wiemy, ale wie zapewne stęskniona połowica, co pierwszą noc musiała spędzić w samotności, a następnie suszyć zmoczone do nitki przynależności pana mata dora, który sobie uroił, że popijanemu można wyprawiać awantury w knajpie, a na ulicy „walić w mordercy“, kogo popadnie.—To jest wyższy stopień łódzkiego bontonu.

Odmiennym typem rycerskości urojonej to powien cichy, pracy oddany, naprawdę za cny mąż i oświecony, ale troszkę jeszcze na starość czujący sympatię do płci pięknej, której, nie mogąc okazać dowodów po mesku służy wiernie jako średniowieczny, czy geologiczny rycerz—Don Kichot, gotów walczyć z każdym wiatrakiem, byle niewiasta wskazała, że ten mielący wiatrak czyste i nieczyste ziarno na makę i otręby jej niewinno-maciejskiej zachości i powadze zagraża.

Rycerz ten więcej niż trubadur z urojenia pali kadzidla pochwał zupełnie z palca wysanych, czyli kurtuazyjnych męśli dnem i nocą, jakby obciążony brzydką połową a ulżyć damom, na których obliczu wypieki złości są ostrymi sztyletami, godzącymi w jego rycerskie serce.

Przykre stosunki w armji

Samobójstwo oficera 85 p p

Wczoraj około godz. 1 po poł. na cmentarzu Powązkowskim w pobliżu 4 ej bramy w kwaterze 84 przechodzącego Józefa Sulimskiego (Dzika nr. 47) zatrzymał ślaniający się na nogach oficer, który podając okrwawiony mały bagnet, oficerski rzekł do Sulimskiego: „Dobij mnie pan“. Wówczas S wezwał pobliskich grabarzy i przy ich pomocy odrowadził desperata do kancelarii cmentarza. Wezwany tam lekarz Pogotowia stwierdził, że desperat 25-letni Kazimierz Timmel, porucznik 85 pułku piechoty (odznaczony Krzyżem Walecznych), zamieszkały w Brzezince (Małopolska) zadał sobie w celu samobójczym ranę cięto-kłutą bagnetem w piersi w okolicę koniuszeczka sercowego. (7)

Przy desperacie znaleziono trzy listy: dwa zamknięte — do brata i znajomej w Oświęcimiu (Małopolska), a trzeci — otwarty — do ogółu. Oto treść ostatniego listu: „Powód mej śmierci, to przeniesienie mnie ze służby czynnej do rezerwy armji. Po 7 latach służby i 3 latach niewoli bolszewickiej wyrzucono mnie mimo mej woli i soełnienia wszelkich warunków, wymaganych od oficera zawodowego, na bruk, skazano na nędzę i ironę losu. Co prawda, nie jednego mnie, obrońcę Ojczyzny i Warszawy przed bolszewikami w 1920 r., spotyka taka niewdzięczność i niesprawiedliwość ze strony le. komunistycznych jednostek M. S. Wojsk., przed stawicielei Ojczyzny, którą tak ukochałem, — honor i sumienie nie pozwalają mi inaczej postąpić. Znalezione przy mnie listy proszę wysłać pod wskazanym adresem, a rzeczy przestać mej rodzinie, której adres poniżej podaję. Kazimierz

Timmel“.

Po udzieleniu rannemu pomocy przewieziono go do szpitala Ujazdowskiego. (4)

Zycie por. Timmla zostało uratowane, gdyż rana niebawem się zagoi — kto mu jednak wynagrodzi tę walkę moralną, która musiała przejść tam na cmentarzu powązkowskim gdy chwycił do ręki broń samobójczą?

Dowiadujemy się, że w szpitalu Ujazdowskim ułoża chorego por. Timmla zjawili się przedstawiciele organizacji, zajmujących się opieką nad zdemobilizowanymi oficerami zapytując go, czy nie mogą mu być w czem pomocni i obiecuiać opiekę.

„Z ROZKAZU WŁADZY WYŻSZEJ“...

Awantury adjut. belwederkskich.

Wczorajsza „Gazeta Poranna“ umieszcza list p. M. L. Przyjemskiego, w którym autor, z oburzeniem podkreśla, że w czasie manifestacji w Sejmie Warszawskim z powodu przyłączenia Wileńszczyzny podniostego przemówienia Marszałka wysłuchali postawie, ministrowie i publiczność stojąc, znalazł się natomiast człowiek, który nie uszanował powagi „momentu dziejowego, „ostentacyjnie“ siedząc. Był nim adjutant, rozparty w łoży p. Naczelnika Państwa.

Pan Przyjemski pisze, że trudno przesa dzać, czy był on wyrazicielem „wyższej woli“ niezadowolonej z porażki federalizmu, czy też był to jedynie objaw „delikatności uczuć“ która kiedyś już skłoniła adjutantów belwederkskich do urzędzenia awantury podczas nabożeństwa. (2)

Lloyd George poza biurzem

Lloyd George, jak wiadomo, nie rudi odśladywać pozaurzędowych godzin w biurze. Lub on dobrze zastawiony stół, szklanke dobre go wina, świeże powietrze, sport i dobry humor. Korespondent „Nationaltidende“ pisze o nim z Londynu: „Zwróciłem pewnego razu w teatrze uwagę mego towarzysza na starszego pana na balkonie, który podczas grania jakiejś „podkasanej“ sztuczki bił niezmiernie brawo, śmiał się i radował z powodu pieśni, której refrenem było: „Ja wiem, co muchy robią w zimie“. W końcu razem z galerją śpiewał głośno. „Cóż, pan go nie zna?“ — rzecze mój towarzysz, „toż to nasz premier Lloyd George!“

I to był on sam, jak inni zaświadczyli. Po intrygach dnia — jak widzimy — starszerek umie się bawić. (4)

SCHLICHT—WEIMAR

„Poszukuje sekretarki“

Ujrzałem się nagle zmuszonym do szukania nowej sekretarki. Dałem więc ogłoszenie w którym wydrukowano wielkiem, grubem piśmie:

„Poszukuję prywatnej sekretarki“

Przychodziło wiele dziewcząt: młode i stare, ładne i brzydkie, kilka, które coś umiały, większość zaś prawie nic nie umiała. Straciłem już niemal nadzieję, że znaję nową, na prawdę dobrą sekretarkę, gdy w ostatniej chwili przyszła jeszcze jedna, może dziewiętnastoletnia dziewczyna. Okazało się, że pisze nie tylko bardzo biegle, lecz i zupełnie bez błędów. Tak, ta dziewczyna znała rzeczywiście doskonale maszynę, lecz sądziłem, że przyjąłbym ją nawet gdyby była początkującą. Panna Różia Langer była bowiem nie tylko młoda, ale i piękną jak malowanie. Mówiła swym badeńskim narzeczem z zachwycającym spadkiem głosu.

Lubiłem słuchać zwłaszcza, gdy wymawiała zamiast: tak, miała nadto zwyczaj spojrzeć na mnie przytem swemi okrągłymi, szarymi oczkami.

Przez najbliższe dni i tygodnie zadawałem jej wszelkie możliwe pytania, w tym celu jedynie, by usłyszeć z jej pięknych ustek olśniewające białych ząbkach to słówko przecie.

Lecz jak to niestety, bywa miłość przechodzi niechęć przychodzi. Do wszystkiego może człowiek przywyknąć, lecz nie do wiecznej jednostajności. I może się zdarzyć, że tego, co dziś lubimy, w pewnych okolicznościach nie możemy następnie znieść.

Tak więc i ja wkrótce nie mogłem słuchać tego przecie? Począłem stawać się nerwowym nie wiedząc oczywiście zrazu z jakiego powodu Zwaląłem z początku winę na swoje przepracowanie, na zbętnie palenie papierosów i na wszelkie inne możliwe rzeczy, aż wreszcie doszedłem prawdziwej przyczyny.

Próbowałem tedy odzwycząić pannę Różię w ten sposób od jej „przecie“, że poprawiałem je z każdym razem na „tak“. Nie osiągnąłem jednak w ten sposób żadnego skutku. Przytakiwała zawsze mojemu „tak“, swojem „przecie“. To zrobiło mi dopiero naprawde nerwowym. Nie byłem jednak w stanie pomimo najlepszych chęci stać się dla niej grubiańskim lub chociażby mniej grzecznym.

Musiałem jednak okazać jej w jakikolwiek sposób, co się działo z memi nerwami, chociażby ze wzrodo na mnie samego. Zacząłem więc od tego, że za każdym razem, gdy powiedziała swoje „przecie“, wyrzuciłem pęk

włosów z głowy i rzucałem nim z mniejszą lub większą siłą o drzwi. W ten sposób osiągnąłem jednak ten jedynie skutek, że oświadczyła mi pewnego ranka i powtarzała odtąd codziennie:

„Ależ to straszne, że panu wypadają tak włosy! Na pańskim miejscu starałabym się stanowczo coś zaradzić Przecież“

I nie pomagało nic, gdy wtedy regularnie, jako odpowiedź z mej strony nowy pęk włosów leciał z hałasem do drzwi.

Aż zbudziłem się pewnego ranka, nie mając zupełnie włosów.

Przekonałem się wtedy ze smutkiem, że o wyrywaniu dalej włosów nie może być mowy. Nie pozostawało mi nic innego, jak wyłomaczyć pannę Różię, z jakiego powodu i w jaki sposób zostałem łysym jak kolano. Zaledwie jednak zdążyłem zacząć za swoje wyjaśnienie, że nie mogę mimo najlepszych chęci słuchać jej „przecie“ i że musi absolutnie odzwycząić się od tego, poczęła tak rozdzierająco płakać, jak nie słyszałem jeszcze nigdy w życiu.

Nie mogę słuchać niczyjego płaczu. Najmniej zaś płaczu ładnej, młodej dziewczyny. Chciałem więc wedle możliwości osuszyć jej łzy, ale jak?

Dok. nast.

PRZEMYSŁ HANDEL I FINANSE.

Podatek przemysłowy

(ph) Dodatkowy podatek przemysłowy pobiera się od przedsiębiorstw, obowiązanych do sprawozdań publicznych (do których są saliczone również spółki z ogr. odpow. i spółdzielnie) w postaci: a) podatku od kapitału, b) podatku procentowego od zysku.

Podatek od kapitału wynosi 5 marek od każdego 1000 marek kapitału zakładowego (udziałowego). Za kapitał udziałowy, podlegający opodatkowaniu, uważa się sumę nominalną tego kapitału, wykazaną w sprawozdaniu z ubiegłego roku obrachunkowego.

Prócz patentu i podatku od kapitału spółdzielne obowiązane są opłacać corocznie podatek procentowy od czystych zysków. Jeżeli przedsiębiorstwo osiągnęło np. zysk w stosunku do kapitału udziałowego od 3—3,5 procent to podatek wynosi w stosunku do zysku 3,75 procent; od 7 proc. do 7,5 proc. 5,37; procent od 10 proc. do 10,5 proc. 7,25 procent; od 15 proc. do 15,5 proc. 9,75 procent; od 19,5 do 20 proc. 12 proc. i ponad 20 proc. od zysku całkowitego — 13 procent i prócz tego 0,5 proc. od podwyżki zysku ponad 20 proc. kapitału zakładowego.

Od podatku procentowego od zysku wolne są przedsiębiorstwa, których zysk czysty nie przewyższa trzech procentów ich kapitału zakładowego. Przedsiębiorstwa, wykupujące patenty czwartej kategorii, są również całkowicie zwolnione od dodatkowego podatku procentowego bez względu na wysokość zysku.

Przedsiębiorstwa, których dochody są obracane w na cele ogólnej użyteczności naukowej, oświatowej, kulturalnej, wyznaniowej i dobroczynnej, wobec tego, że są zwolnione od podatku dochodowego, opłacają dodatkowy podatek od zysków według następujących wyższych stawek: (podajemy niektóre stawki): ponad 3 proc. do 4 proc. — 4,5 proc.; ponad 10 proc. do 11 proc. — 11,25 proc.; ponad 15 proc. do 16 proc. — 15 proc. ponad 19 proc. do 20 proc. — 21 proc.

Zarząd przedsiębiorstwa w ciągu miesiąca po zatwierdzeniu przez walne zebranie sprawozdania rocznego winien złożyć Izbie skarbowej za pośrednictwem właściwego urzędu skarbowego podatków i opłat skarbowych całkowite sprawozdanie roczne i bilans w czterech egzemplarzach oraz odpis protokołu o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania. (9)

Przedsiębiorstwa, których sprawozdania nie będą zatwierdzone w terminie, wskazanym w ich statucie, najpóźniej 2 miesiące po terminie powinny wpłacić do kasy skarbowej procentowy podatek od zysków, jaki od nich przy pada za poprzedzający rok operacyjny, z którego sprawozdanie było zatwierdzone, a następnie po upływie jednego miesiąca od zatwierdzenia sprawozdania należy wpłacić różnicę ewentualnie prosić o zwrot nadpłaconej sumy.

W wypadkach umieszczenia w sprawozdaniach lub deklaracjach świadomie fałszywych danych, członkowie zarządu, buchalterzy i wogóle osoby, które podpisały lub potwierdziły fałszywe sprawozdania lub inne deklaracje ulegną karze pieniężnej od dwu do 20—o krotności sumie nie wymierzzonego lub uszczuplonego podatku, lub karze pozbawienia wolności na czas do 6—ciu miesięcy. (8)

= Ceny produktów żywnościowych w Wiedniu podniosły się w ostatnich czasach z górą o tysiąc procent. (2)

= Do portu szczecińskiego i innych portów bałtyckich zupełnie nie przybywają okręty z wołem silnych mrozów i obfitej kry na morzu. (2)

Stosunki handlowe z Węgrami.

= Wobec zerwania umowy kompensacyjnej rząd polski i węgierski wymienili pomiędzy sobą noty, w których zapowiedziały per traktacje w czasie najbliższym w sprawie traktatu handlowego polsko—węgierskiego.

W związku z tem młn. przem. i han. zwróciło się do Izby handlowej polsko—węgierskiej z prośbą o dostarczenie wszelkich potrzebnych materiałów i opinii zarówno kupców i przemysłowców polskich, zainteresowanych tą sprawą, jak i świata ekonomicznego Węgier. Dyrektor Izby przedstawił ministerjum posiadane materiały i odbył w tej sprawie kilka konferencji

Rozporządzenie rządu węgierskiego 9710—1921 zwolniło szereg towarów do przywozu do Węgier. Między innymi jako bardziej polski eksport interesujące, znajdują się: glykoza, melasa, nasiona buraków, len, konopie, koniczyzna, rośliny oleiste, chmiel, świnię, konie, drób, dziczyzna, skóry i futra, szczecina, pióra puch, wszelkie tłuszcze łącznie z masłem, słonina, parafina, olej lniany z wyjątkiem firniksów, faszyna

wikłana, rogi, kopyta, kości katalonja, smoła, przedza, płótno surowe, chodniki, ryżety z naszy papierowej, szkło, emalia, nawozy sztuczne, maczka kostna i. t. d. (8)

Zabroniono do przywozu: paprykę, margarynę, niektóre oleje, pieczywa, wędliny, konserwy mięsne i t. d.

Na rynku węgierskim daje się odczuć ogromny brak trykotaży.

Kilka poważnych firm węgierskich poszukuje polskich Tow. dla handlu zagranicznego, które podjęłyby się tranzytowania wytworów węgierskiego przemysłu do Rosji. Oferty uprasza się nadsyłać do Izby handlowej polsko—węgierskiej.

Izba handlowa polsko—węgierska będzie miała na II Targu Poznańskim swój stand w którym udzielić zwiedzającym informacji co do przemysłu węgierskiego, jak również przedstawi konkretne oferty, wykazy, statystyki t. p. [3]

Kryzys spirytusowy.

(ph) Nadprodukcja spirytusu jest w Polsce znaczna. Wskutek specjalnej polityki skarbowej konsumpcja wewnętrzna napojów wysokowych jest znacznie ograniczona ze względu na ogromne podrożenie wyrobów alkoholowych.

W handlu tym i wyrobami panuje ogromna stagnacja. To też požądaniem byłoby ułatwienie ze strony miarodajnej eksportu spirytusu i wyrobów wódczanych za granicę.

Prawda, spirytus czeski zabija konkurencję spirytusu polskiego, który jest droższy.

Z drugiej jednak strony niektóre sąsiednie rynki zagraniczne są tak głodne wyrobów spirytusowych, że nadprodukcja polska i czeska może się w te strony zupełnie śmiało kierować.

Skarb polski zaś więcej na tem zyska, gdy spirytus polski będzie w Polsce przerabiany na wyroby kosztowniejsze, jak wódki i t. p. i gdy dopiero w postaci przerobionaj wyjdzie za granicę. (2)

Mszczonowska fabryka zapalek.

= Wczoraj, w sobotę, odbyła się w Mszczonowie sympatyczna uroczystość.

Oto istniejąca od lat kilkunastu fabryka zapalek w Mszczonowie uruchomiła w sobotę nowe wielkie skrzydło tej wytwórni, zaopatrzonej w najnowsze aparaty i maszyny techniczne, potrzebne dla zapalcarni.

Po poświęceniu oddziału przez ks. proboszcza parafii Mszczonowskiej obecni na uroczystości zaproszeni goście i przedstawiciele prasy warszawskiej, korzystając z uprzejmych wskazówek dyrektorów i właścicieli fabryk pp. Nowakowskiego, Czerskiego i Karbowski zapoznali się z całokształtem fabrykacji zapalek.

Przechodząc kolejno od pudełkarni aż do pakarni, obecni oglądali sprawność precyzyjnych maszyn, suszarni, segregatorów i podziwiali zwłaszcza niesłychaną technikę robotniczą, pakujących pełne pudełka w paczki, z których to robotnic każda na spakowanie i zalepienie 20 pudełek w paczkę zużywa 4 do 6 sekund czasu i tym sposobem w ciągu dnia zalepia przeszło 100,000 pudełek.

Po uruchomieniu nowego oddziału fabryka Mszczonowska powiększa swą produkcję o 200 proc. w stosunku do poprzedniej. (9)

Kredyty ulgowe dla przemysłu.

= Jak nas informują, ze strony Ekspozytu Centralnego Związku Małopolskiego Przemysłu w Warszawie ma być podniesiony kredyt ulgowy dysponowany przez Min. Przem. i Handlu w dotychczasowej sumie 300 milionów marek — do kwoty 1 miliard marek.

Kredyt ten jest przeznaczony w pierwszym rzędzie dla celów obrotowych dla przedsiębiorstw, będących w ruchu, a odczuwających z powodu obecnego kryzysu przemysłowego brak gotówki.

Warunki i formalne wymogi korzystania z kredytu znane są Wydziałom przemysłowym przy Województwach i Oddziałowi krakowskiemu Związku Fabrycznego w Krakowie, gdzie każdy zainteresowany może zasięgać informacji. (9)

= Drożyzna i spadek marki w Niemczech.

W Niemczech wzmogła się drożyzna w ostatnich dniach. Wielki spadek marki niemieckiej tłumaczą odłożeniem konferencji genueńskiej. Koła niemieckie wyrażają obawę, że Lloyd George skłania się całkowicie ku stanowisku francuskiemu. Niemcy potrzebują natę obecnie dużo złota i dewiz zagranicznych. (9)

— Giełda warszawska z dn. 25 bm.

4 1/2% listy ziem. za 100 rub. 275
6% m. Warsz. —
5% obl. m. warsz. 327

Dolary St. Zjd. 3930
Marki niem. —
F ranki franc. —
Funtury —

Czeki i wpłaty.

Belgia 545
Berlin 17, 95
Gdańsk 17, 90
Praga 67, 50

Londyn 17500
Nowy Jork. 3975
Paryż 360
Wiedeń 65,

Akcje.

Bank hand. 3030
" Dyskont. 2975
" Kredyt. 5000 5050
" Zjed. z. pol. 1150
Cukier 21700
Drzewo 1900
Lilpop 3900

Ostrowiec 7050
Radzki 2525
Starachowice 4850
"yrardów 75000
Borkowski 1425
Żegluga 1700
Jabłkowscy 1285
Nafta 2450

Teatr miejski

Dziś, w niedzielę, o godz. 3 p.p. Teatr Miejski daje przewyborną komedię Stefana Kiedrzyńskiego p.t. „Czysty interes”. — Premierowa obsada. Wieczorem o godz. 8 m. 15 (punkt) „Mazepa” — arcydzieło Juliusza Slowackiego.

Najbliższą premierą będzie perla komedii Aleks. hr. Fredry — „Zemsta”.

Niezwykła staranność i pietyzm, z jakim czynione są przygotowania, dają pewność, iż widowisko zadowolni najwybredniejsze gusta naszej publiczności.

KOMUNIKATY

— O —

— Clou karnawału.

Dziś odbędzie się w Sali Filharmonii II Wielka Reduta Czerwonego Krzyża na zakończenie obecnego karnawału.

Do tańca przygrywać będą dwie orkiestry.

Na licytację amerykańską przeznaczono dwa wspaniałe kosze: z perfumierią i z trunkami. Poza to ruletka i moc przeróżnych atrakcji i przeróżnych niespodzianek. (8)

Pozostałe bilety nabyć można w biurze Czerw. Krzyża (ul. Piotrkowska Nr. 96), w cukierniach pp. Komara, Gostomskiego, Ullrichsa, Szaniawskiego i Piąkowskiego oraz w „Louvrze”, Teatralnej sali i Malinowej. (5)

„Z Lutni”.

W poniedziałek, dnia 27 b. m., w lokalu przy ul. Konstantynowskiej Nr. 4 odbędzie się bal lutnistów.

Panów obowiązują stroje balowe; panie wieczorowy; pożądane kostjomy.

Bufet własny.
Bilety po mk., 1,000 dla członków i po mk. 1,500 dla wprowadzonych gości będą sprzedawane, po okazaniu zaproszenia, przy wejściu. (2) 538—1.

— Dom sierot żołnierskich.

Zarząd Towarzystwa Domu Sierot Żołnierskich zawiadamia swych członków, że z powodu niedościa do skutku walnego zebrania w dniu 20 b. m. z braku dostatecznej ilości zebranych członków, następne zebranie odbędzie się dnia 6 marca b. r. o godz. 18 ej (6 ej po południu) w lokalu Klubu Ofic. załogi m. Łodzi przy ul. Kościuszki Nr. 4, I szej piętro, które w myśl § II obowiązującego statutu będzie prawomocne przy każdej ilości członków. (2)

— Wyjaśnienia

Wobec rozsiewanych przez ludzi złej woli wiadomości, jakoby został skazany przez sąd okręgowy za kupno biżuterji, pochodzącej z rabunku, oświadczam, iż nic wspólnego z Józefem Plackiem, zamieszkałym przy ulicy Konstantynowskiej, nie mam.

Winnych rozsiewania fałszywych wiadomości ścigać będą na drodze sądowej. Jan Placek, ul. Brzezińska 10. Zakład jubilerski. 579 (3)

— Jubileusz 40 lecia pracy.

Niezwykła uroczystość obchodziło w dniu 23 b. m. Wdzew.

Oto kierownik starej tkalni w firmie Wdzewskiej p. Ludwik Komornicki powszechnie lubiany i szanowany przez swych współpracowników i robotników, obchodził jubileusz czterdziestolecia pracy w wspomnianej fabryce.

Uroczystość rozpoczęła rano nabożeństwem w miejscowym kościele Świętego Kazimierza.

W rzeszcie oświetlonej świątyni, w której zebrała się wszyscy co hold chcieli złożyć w trwałe mu na swem stanowisku pracownikowi, mszę świętą, odprawił ks. kanonik Małczyński w asyście ks. Wojnarowskiego i ks. Laskowskiego.

Po skończonej mszy ze stóp ołtarza ks. kanonik Małczyński w serdecznych słowach przemówił do jubilatowi życząc mu jaknajwięcej jasnych chwil w dalszej drodze życia.

Tymczasem w nawie ustawili się wszyscy majstrowie tkalni z dyrektorem p. Sztajgenem na czele. Jubilat przeszedł przed szpalerem, przyjmując życzenia.

W czasie nabożeństwa występował chór sumowy oraz orkiestra pod kierunkiem p. Choinackiego.

Wieczorem uroczystość zakończono wspólną biesiadą koleżeńską.

Oświetliły te chwile występy chóru oraz orkiestry

Wznoszono liczne toasty na cześć zacnego jubilatowi i jego sympatycznych współpracowników.

Pan Komornicki ze wzruszeniem dziękował za tyle oznak przywiązania i czci.

Majstrowie tkalni ofiarowali jubilatowi cenny adres o dużej wartości artystycznej oraz pięknie wykonany duży brolok szczerze—złoty.

Biskup Łódzki ks. W. Tymieniecki, znajomy jubilatowi, nadał mu swą podobną z wypisanymi na niej życzeniami.

W czasie całej biesiady nastrój panował niezwykle miły i podniosły. (3)

— Z Kinematografów.

Szczególnym zbiegiem okoliczności Warszawa niedawno wystąpiła z wyborynym filmem amerykańskim p. t. „Wyśniony królewicz” z tym samym czasie, w którym nowość ta ukazała się w Paryżu p. t. „zakazany owoc”. Film ten jest w Paryżu komentowany z zachwytem i zajęciem przez miłośników i znawców sztuki filmowej. Spodziewać się należy, że i nasi miłośnicy, znawcy, adepti i technicy kinematografji, zwrócą uwagę na niezwykle zalety inscenizacji, techniki i gry w „Wyśnionym królewiczu”, którego pokaz zapoznał Warszawę i zaopozna Łódź z wyynami artystycznej kinematografji amerykańskiej. Na Łódź „Wyśniony królewicz” został nabyty przez kino „Luna”, 585—8—1

Z ostatniej chwili

Z MIASTA,

—Sytuacja w handlu i przemyśle łódzkim.

Sytuacja w handlu w tygodniu ubiegłym dzieliła się na dwa okresy: jeden trwający 3 pierwsze dni tygodnia gdy ruch w handlu był bardzo ożywiony. W mieście było dużo gotówki, szczególnie dzięki kupcom z prowincji. Następny okres rozpoczął się we środę, gdy waluty obce znacznie staniały. Skutkiem tego było wstrzymanie się kupców od kupna w nadziei, iż wraz ze spadkiem walut zagranic

czynnych spadną również ceny towarów.

W przemyśle obecnie wytwórczość docho dzi 7 wprawie do normy przedwojennej, szczególnie w przemyśle bawełnianym. Dziwne zjawisko daje się zauważyć, a mianowicie, że ceny u hurtowników są często niższe od cen producentów. Ogółem ceny nprz. manufaktury, podskoczyły w tygodniu ubiegłym o 12—15 proc.

Przedza zdrożała w ciągu ostatnich 8 dni o przeszło 1000.—marek na kilo. Najwięcej poszukiwany był nr. przędzy 32-2 zaś w zastępstwie kupowano również nr. 16-1, którego cena również podniosła się o 500—600 marek na kilo. Ogółem ceny przędzy, były mniej więcej następujące: nr. 24-1 od 2900—3050.—marek za kilo, nr. 32-1 3250—3400.—marek, 32-2—4000—4200.—marek, 24-2—3100 mk. Przedza była przedmiotem (pasku) a to głównie dzięki (zapobiegliwości naszych panów przedzalników, którzy (robią zapasy) w przewidywaniu zwyżki.

Wyroby pończosznicze również znajdowały wielu nabywców szczególnie między kupcami z Małopolski i kresów wschodnich. Bielizna zdrożała ostatnio o 20 proc. a to dzięki zakupom czynionym przez prowincję

Z KRAJU.

DEMONSTRACJE ULICZNE W WARSZAWIE.

„Rzeczpospolita” donosi, że onegdaj odbyła się jeszcze jedna demonstracja żydowsko-komunistyczna w Warszawie, rzekomo w obronie bezrobotnych.

Dla przyciągnięcia większego tłumu, niektórzy z pośród komunistów wmawiali w przechodniów i kobiety, że „jest to demonstracja na cześć przyłączenia Wilna”.

Manifestacja komunistyczna spaliła na panewce. Tylko część fabryk przerwała pracę o godz. 3-ej. Reszta robotników nie poszła na lep komunistycznej roboty. Strajki prowadzą bowiem właśnie do bezrobocia.—

Z EUROPY.

Trudności w zżegnaniu przesilenia we Włoszech

Rzym 25 lutego. (Od własnego korespondenta) Przesilenie gabinetu trwa dalej. Trudności w rozwikłaniu go są bardzo wielkie. Wśród stronnictw politycznych nie obawia się zbyt skłonność do podjęcia się misji utworzenia rządu. Król zwrócił się do p. Facta z prośbą o znalezienie wyjścia z tej trudnej sytuacji. Uważają to niektórzy za identyczne z misją tworzenia gabinetu, jedyną z której ze strony rządowej brak do tego potwierdzenia. (9)

Paryż 25 lutego. — Trudności rozwiązania przesilenia we Włoszech wywołały w Paryżu zrozumiałe zaniepokojenie. (9)

POINCARE I LLOYD GEORGE.

Obaj premierzy francuski i angielski postanowili spotkać się w ten sposób, aby nikt nie wiedział, gdzie to spotkanie nastąpiło.

Rząd francuski protestuje, aby ono miało się odbyć w Boulogne.

Dziennikarze paryscy na samochodach strzegą też Poincarego, aby podążyć za nim do miejsca konferencji.

Szczury i Myszy

stały się w ostatnim czasie plagą, jak niebezpieczni roznoszący różnych zarazków epidemicznych oraz szkodnicy pod względem ekonomicznym.

Celem radykalnego wytepienia SZCZURÓW i MYSZY

stosujcie preparat „KAPS” który okazał się jedynym środkiem niszczącym tych szkodników

Preparat „KAPS” otrzymać można w aptekach i składach aptecznych.

Nr F. 275 W. U. Z. dn. 13-11 1932 r.

(567p1

Ubiady

zdrowe i smaczne na miejscu i miasto wydają Orla 25 m. 22 lp. rawa cf (214K0

Dr. med. E. Zeligsonowa

Choroby kobiece, skórne, weneryczne (kob.) Usługi wyciskania włosów z twardzi elektrolizy. Przyjmuje od 11—3. Ul. 6-go Sierpnia 1 (Benedykt) 528D

Zawodowa Szkoła kroju szycia i robót ręcznych

A. Kopydłowskiej

Łódź, Piotrkowska 154.

Kurs kroju, szycia, pasowania i modelowania Uczennice otrzymują świadectwa.

Kurs wszelkich robót ręcznych, słoju, robót freblowskich, introligatorstwa, rysunków i wycinania.

Zapisy od 10-ej do 1-ej. Dla pracujących kursy wieczorowe. Sprzedaż fasonów papierowych. 333K

ODEON

Dziś i dni następnych!

Ulubienica Łodzi uroczą gwiazda teatru Stanisławskiego w
Moskwie

LISIENKO

i jej wybitni partnerzy

RIMSKI I PANOW

w najnowszym wzruszającym dramacie znakomitej wytwórni

„Ermoljewa” w akt. 6 p. t.

„Kobieta, która zabiła”

77K)

Początek przedstawień o 8-ej.

Dziś!

CASINO

Dziś!

„Wierni, nie łączcie się z giasarami i bezbożnymi, którzy szyczą z naszych obrzędów religijnych, bójcie się Allaha, jeżeli kochacie proroka. (Wyjątek z Koranu)

Pierwszy z premjowanych filmów na wystawie kinematograficznej w „Grand Palais” w Paryżu p. t.

„Wbrew Allahowi”

(VISAGES VOILES... AMES CLOSES)

Wspaniały dramat egzotyczny w 6-actach wytwórni Select-Pictures w Paryżu z uroczą ulubienicą — w roli głównej

Emmy Lynn

STRESZCZENIE: Główną fabułę stanowi konflikt wiecznego braku zrozumienia się dwóch odrębnych ras i religij. Jako odstrasający przykład tego rodzaju nieporozumienia, autor scenarjusza, Russel, opisuje nam historię miłości i połączenia się ślubem europejki z kulturalnym beduinem, Obyczaje i wierzenia Wschodu, pomimo miłości zakochanej pary, nie dają się pogodzić z takimi wierzeniami i obyczajami europejki, co wywołuje rozjęście się małżeństwa w warunkach aż nazbyt tragicznych. Początek przedstawień o 8-ej. Widownia dobrze ogrzana.

577d

Teatr Scala

ul. Cegielniana 18.

KRAKOWSKA OPERETKA „NOWOŚCI”

Dziś o godz. 3.15

Manewry Jesienne

Operetka w 3 akt. Libreto Karola Bakonyi, Roberta Bodanckiego.

Muzyka Emmeryka Kolmana,

Akt I. Przed pałacem baronowej Marbach, akt II i III w pałacu.

W akcie II „Czardasz” odtądzą P. Koszutska i E. Koszutski.

Zespół. Balet. Chór 66 osób, własne dekoracje, kostjomy i rekwiz.

ANONS: W poniedziałek Ostatnia nowość! Największa sensacja! DZIEWCZE z HOLLANDJI, operetka w 3 aktach Leona Stania i Bele Jenba che grana w Wiedniu, Krakowie i w Warszawie z największym powodzeniem. (p)

O godz. 8.15

Kapłanka Ognia

Ostatnia nowość! Operetka w 3 aktach. Muzyka W. Walentinowa. Przekład M. Domosławskiego.

Rzecz dzieje się w wasalskiem państwie bombajskiej prowincji w początkach bieżącego stulecia.

WIELKI BALET: W II akcie Taniec wschodni „Lagra Balabille” układu E. Koszutskiego, odtądzą N. Nad eżdżina, P. Koszutska, L. Ciesielska, Eug. Koszutski i J. Ciesielski oraz corps de balet. W akcie III. Taniec westalek z pochodniami układu Józefa Ciesielskiego.

Kapelmistrz Władysław Szczepański. Reżyser dyr. Tad. Piłarski. Bilety do nabycia przez cały dzień w kasie teatru.

Tartak B-ci Schwartz

ul. Henryka 10, wejście od Rzgowskiej 105,

poleca na sezon budowlany: belki podług miary, deski sosnowe stolarskie i ciesielskie; krokwie ciosane i rżnięte, bale, łaty, słupy na płoty sosnowe i dębowe; gonty dla cegielni, sprychy dębowe; drzewo: dębina I klasy, grabowe, bukowe, olszowe, jesionowe, jaworowe, brzoza we i topolowe, oraz przyjmuje zamówienia na całkowite budowy po cenach przystępnych.

Dostawa akurata. (570p2)

Krawaty

odświeża przerabia, wyrabia z własnych i powierzonych materiałów. Pracownia krawatów Andrzejka 12

K01748

Dr. med. H. Szumacher

choroby skórne i weneryczne przyjm. 5-7 w niedzielę i święta 11-1

ul. 6-go Sierpnia 1. (Benedykta) 461D5

Potrzebny specjalista

do łowienia

szczurów

Wiadomość: Dzielnia 56, u siróza 555p3

Tadeusz Kopczyński zagubił matrykulę wydaną z 8 kl gm p A Zimoskiego oraz kartę urlopową przez P K U Łódź 1415-3

Brunon Brandt zam Juljusza B 33 zagubił kartę bezterminowego urlopa wyd w P K U w Łodzi 1523-1

Zaginal bilet wolnej jazdy na tramwaje miejskie na imie Jadwigi i Władysławy Lichockich Łaskawego znalazłce proszę o zwrot do adm Rozwoju 1580-1

BRYLANTY

perły i wszelką biżuterję

po najwyższych cenach kupuje

A. LEWKOWICZ

№ 89. Piotrkowska № 89.

464d

Biuro Informacji Prasowych „BIP”

poszukuje

agentów ogłoszeniowych.

Zgłoszenia osobiste przyjmuje

Biuro Informacji Prasowych „BIP”

ul. Południowa 2, m 6.

578B

LECZNICA CHOROZ ZĘBOW LEKARZA-DENTYSTY H. PRUSS

145 Piotrkowska 145

za plombowanie, oraz wprawianie zębów

ontata podług taksy, 291P20

Bieliznę

koszule męskie, dzienne i nocne, kołnierzyki, mankiety, bieliznę damską i pościelową przyjmuję do szycia Fabryka bielizny

„PROGRESS” Dzielnia 1. I-sze piętro —

Pierwszorządna robota. Najnowsze fasony. Ceny niskie. UWAGA: — Dla sklepów rabat. — UWAGA:

Dywany

perskie i inne reperujemy, czyścimy chemicznie i doprowadzamy takowe jak nowe przez zdolnych fachowców. 565p1

Szkoła tańca W. Lipińskiego

Piotrkowska 108

przyjmuje zapisy na kurs dla początkujących i zaawansowanych. 576D

Pierwsza specjalna fabryka czekolady i cukrów deserowych

„PROMIEN”

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dawniej M. „Markowski i S-ka”) w Łodzi ul. Piłsudskiego Nr. 1. poleca wyborową czekoladę i cukry deserowe w wykwintnych smakach.

556D

KUNEROL

IDEALNY TŁUSZCZ DO PIECZYWA zastępujący w zupełności masło. wydatniejszy w użyciu i znacznie tańszy — każda oszczędna gospodyni pamięta przy zakupach o KUNEROLU.

566D

Biuro Agenturowe „MOBILE”

Łódź, Juliusza 4

otrzymało wyłączne zastępstwo na rejon „Łódzko-Kaliski” fabryki wyrobów gumowych

Tow. Akc. „PNEUMATYK” Poznań

- poleca:**
- I. pneumatyki samochodowe, motocyklowe, rowerowe
 - II. pełne gumy (bandaże)
 - III. wszelkie techniczne gumy.

Towar wyborowy

Ceny konkurencyjne

571B

„MARGOT”

PIOTRKOWSKA 64.

Poleca na sezon krynoliny:

Suknie jedwabne trykotowe. 337P

Pończochy jedwabne,

Suknie domowe i wizytowe.

SUKNIE od 4900.— SZALE weł. od 1500.—

BLUZKI 950.— Pończochy 490.—

REFORMY 1300.— SZALE z czapkami ::

STANIKI 790.— HALKI, CZEPECZKI ::

Pantofle Zakopiańskie dla dzieci i dorosłych.

Wykwintną bielizną damską!!!

Na wypłatę

towary męskie, damskie, jedwabne.

Ch. Markowicz i S-ka Piotrkowska 37 podwórko 472K3

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania bardzo dobrze prosperujący SKLEP komisowo galanteryjny, wraz z mieszkaniami.

Wiadomość: Nawrot 54, w sklepie komisowym. 563P

Urządzenie

sklepowe kolonialne do sprzedania Obejrzeć można u dorzeczy domu, Ewangelicka 17 560K3

KUPUJĘ

brylanty, złoto, srebro, perły, diamenty, stare zęby, garderobę, płacę ceny najwyższe. Konstytucyjna 7, prawa obywatelska 1-sze piętro Z. MILICH (274d)

Dr. Artur Banasz

urolog. (Choroby nerek, pęcherza, dróg moczowych, choroby rzęzczyka) przyjmuje od g. 5 do 7 w poniedziałki 53g

Kupuje meble

dywany, maszyny do szycia, futra, garderobę i sprzęt domowe. WAJCMAN Dzielna 9 (256P)

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych. Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9-2 i od 6-8. Panie od 5-6. 5104

UCZELNIA PRAKTYCZNEJ HANDLOWOSCI

KAROLA 8 PAWŁA KINA KAROLA 8

Księgowość gruntownie i praktycznie. Stenografia najłatwiejszego systemu. Wszelkie nauki handlowe i języki

Lecznica Lekarzy Specjalistów

Piotrkowska 17, (drucie podwórka) przyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach — od 9 ej do 5 ej po poł. — 103P. Operacje i opatrunki od umowy. Cena za poradę 300 mk.

Potrzebny zdolny ślusarz

który się zna na robotach tokarskich; może się zgłosić u A. Hofmanna, ul. Kilińskiego 113 535B

Cebula Fasola Groch polny Kasze nowe transporty nadeszły

Spółka Akc. Handlu Ziemiopłod.

532K) Sienkiewicza 40 tel. 7-82.

WYKWINTNE NAJNOWSZYCH FASONÓW i z najlepszych materiałów **Lazery i pantofle** na bale i Maskarady poleca **A. Stelzner** 141. Piotrkowska 141.

Obuwie

Przyjmujemy zamówienia, jakoteż wszelkie roboty, w zakresie szewstwa wchodzące, po cenach przystępnych. 547n10

Praktyczny majster

jest natychmiast poszukiwany na dobrych warunkach do większej fabryki budowy maszyn pończosznich i trykotowych. Oferty w redakcji pod „Praktyczny majster”. 540 B

POSZUKIWANY OGRODNIK

Zgłoszenia: ul. Zgierska 69, w fabryce 5521P

KONCESJONOWANY DOM HANDLOWO — KOMISOWY

A. Augustynowicz

w Łodzi, ul. Wólczańska 149

poleca w ilościach wagonowych: **Węgiel śląski** wszystkich sort, mianów, stałe dostawy dla fabryk, elektrowni, młynów, cegielni i t. p. **Zboże, mąkę pszenną żytnią i karkoflaną,** sól w sprzedaży hurtowej. Ponadto skutecznie kupno i sprzedaż wszelkich nieruchomości. (583K1)

Dr. med. Braun

Poludniowa 23 specjalista chor. skórnych i wenerycznych przyjm. 10-1, 3-8 parie 4-5. (515K4)

Kupuję brylanty

płacę niezwykle ceny. Proszę się zgłosić, aby się przekonać. Blizsza wiadomość w „Rozwoju” (513K10)

PRZESTROGA dla mojej klienteli !!

Wobec tego, że sąsiad mój, w tym samym domu, mający sklep na parterze wszelkimi sposobami stara się moją klientelę wprowadzić w błąd, zapewnając wchodzących do niego, na skutek omyłki klientów, że jego sklep jest dalszy ciąg Jarmarku Łódzkiego, pozbawiając sztyldy co do koloru, skopijował moją reklamę „Prosta droga“ i t. d., wobec czego nawet do mnie doszły słuchy, jakoby Jarmark Łódzki mają za firmę niechrześcijańską, niniejszym przestrogam Sz. Publiczność, że Chrześcijański Jarmark Łódzki mieści się przy ul. Piotrkowskiej Nr 44. tylko na I piętr. i niema nic wspólnego ze sklepem na parterze. Prosząc o łaskę wzięcie powyższego pod uwagę, polecam skład mój bogato zaopatrzone we wszelkiego rodzaju towary jakoto: wielki wybór modnych damskich kostiumów, sukna, wełny, półwełny, podszewki, płótna, inletry, a na sezon letni: kretony, satyny białe, etaminy; bogaty dział męski: ubrania, spodnie, gotowe ubrania; palta męskie, damskie i dziecięce w wielkim wyborze. Bielizna, obuwie, pończochy, rękawiczki, chustki, chusteczki, Własna pracownia krawiecka przyjmuje oblatunki na miarowe ubrania z własnych i powierzonych towarów.

Właściciel: Bronisław Jagoda.

Drobne ogłoszenia:**Kupno i sprzedaż:**

AAAA Obrączki ślubne wszystkie fasony gwarancja za złoto zegary ścienne zegarki dewizki kolczyki pierścionki najtaniej sprzedaje Jan Placsek Brzezińska 10 835-5

AAA Kupuje meble dywany garderobę futra maszyny do szycia Placę najlepiej Wajntajch Benedykta 19 951-3

AA Meble sypialnie stolowe szafy łózka stoły krzesła otomany kozetki oraz inne sprzedaje Przedziecki Piotrkońska 180 1141-2

AA Kupię wysadzków topolo wych i świerkowych razem lub częściami topoli wszystkich 100 sztuk srebrnych 100 złotych 200 świerków podwojnych 100 Olszyny lip klonów jesionów i innych Łódź Pańska 30 Eugeniusz Dobrowolski 1396-1

AA Łózka, materace, szafy, otomany, stół, krzesła, białe marki, kredens kuchenny sprzedam tanio. Sienkiewicza 59, oficyjna II wejście, II piętro m. 26. 1205-2

AA Meble wyprzedam tanio byle zaraz łózka szafy stół krzesła kredens otomany bieliszniarę lustra zegar umywalnię biurko mieszak Piotrkowska 225-5 front 1372-8

Za 2 milj 200 tys do sprzedania w Tomaszowie Rawskim majątek dom o 8 mieszkaniami 3 oficyny o 6, 4 i 2 mieszkania w jednej z oficyn jest piekarnia z urządzeniem i morga ogrodu owocowego. Wiadomość bliższa na miejscu ul. Karpaty u gospodarza 1388-1

Kawiarńnię z kompletnym urządzeniem sprzedam zaraz z powodu wyjazdu. Lokal składa się ze sklepu rogowego 3 pokoi z kuchnią w okolicy Górnego rynku lokal może być użyty do interesu wszelkiego rodzaju Krzywa 2 Dąbrowska 1391-2

Maszyny do szycia reperuje mechanik specjalista Biała 9 przy Aleksandrowskiej Na żądanie przychodzę do domu Zamówienia proszę składać Plac-Kościelny 6 Kawiarńnię Niedźwieckiego (dla mechanika) 1401-1

Mebel do sprzedania szafa 2 łózka stół komoda Radwańska 12 m 9 1564-1

Sprzedam łózka z materacami otomanę i leżankę Piotrkowska 134 9 II piętro oficyna 1390-1

Potrzebny chłopiec na praktykę do krawca ul. Nawrot 25 1399-2

ZURNALI mój sprzedaż wydawnictwa os. atnicke nowości na nadchodzący sezon wiosenny Ognio Sienkiewicza 67 Kościuszowska 1388-1

9 morgowe gospodarstwo przy szosie za Łotomierskim dobra ziemia za 1 i pół miliona sprzedam Al i Maja 16 Wozniak 1389-1

Sprzedam tanio garnitur żakietowy i smoking nowy z przedwojennego materiału na średnią osobę ul. Składowa 26 m 5 1584-2

W Pabjanicach sprzedam dom wiadomość Sieradz Ratajeczowa. 1426-3

Sprzedam torfowisk 7 morgów blisko kolei wiadomość Sieradz Ratajecz. 1425-3

Sklep frontowy odpowiedni z mieszkaniami w centrum ulicy Piotrkowskiej do odstąpienia Łaskawe oferty do Rozwoju „sub Centrum“. 1427-5

Piasak płukany z rzeki Warty na sprzedaż Sieradz przy kolei Ożyźniwski. -5

Domy, wille, place, leśniska, gospodarstwa, młyny, wiatraki do sprzedania Gubernatorska 30 Kurkowski. 1422-1

Sprzedam gospodarke 9 morgów przy szosie sklep ziemia pszena Piotrkowska 234 - 51. 1415-1

Sklep spożywczy do sprzedania zaraz z jednym pokojem Lubelska 12. 1412-6

Sklep do sprzedania na wsi przy kościele można prowadzić rzeźnictwo pomieszczenie 4-ch mieszkań na dogodnych warunkach wiadomość ul. Suwalska 9 m. 17 I piętro. 1421-1

Uwaga! dla chcących kupić i sprzedać. Najsprawniej, najsolidniej i prawdziwie fachowo pośredniczy przy kupnie i sprzedaży nieruchomości i ruchomości biuro „Fortuna“ które poleca na sprzedaż wielki wybór majątków ziemskich, gospodarstw rolnych, młynów, domów i różnych przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych we wszystkich dzielnicach państwa polskiego. Łódź, Wólczańska Nr. 165. 1410-5

Dom murowany 18 mieszkań z 1/2 morgowym placem sprzedam Granitowa 12 przy Nowo-Pabjanickiej, Chojny Wiadomość u gospodarza. 1416-3

Sprzedam dwie towarowe bryczki lekką i ciężką dwie bryczki furgon piekarski kryty wozy na dwóch kołach wóz lekki nowy filter resorkę małą i dwie rolwagi małą i dużą ul. Kielbacha 24 (Bałuty) u gospodarza 1402-2

Fortepjan sprzedam bardzo tanio Sienkiewicza 76 m 1 1465-2

Do sprzedania 2 morgi ziemi ogrodowej i zabudowania składające się 8 mieszkań wiadomość Wólczańska 260 fabryka lemoniady 1404-5

Sklep spożywczy do sprzedania z powodu śmierci żony Wolna 12 przy Aleksandrowskiej i 2 maszyny z warsztatu ręcznego tkackiego 1406-3

Lustro duże okazynie do sprzedania i duży dębowy stół rozsuwany komplet pokrowców do salonowych mebli Nowomiejska 5 Cukier 1400-2

Sklep kolonialny z mieszkaniami do sprzedania ul. St. Zarzewska 12 1587-5

Domek murowany z ogrodkiem w śródmieściu kupię Oferty w Rozwoju pod S 1381-2

Do sprzedania 1 lekomobila od 20-25 koni nowa wiadomość Ogrodowa 29 od 1-3 1279-1

2 rowery z wolnym kołem sprzedam Rzgowska 68 Roman 1378-1

Sklep spożywczy do sprzedania zaraz Łukowa 21 Chojny 1575-1

Dom murowany w Nowych-Chojnach w tym piekarnia z urzadzeniem sklep spożywczy do sprzedania Pośrednicy wykluczeni Taszyńska 101 Zbyszyński 1576-1

Sklep spożywczy sprzedam zaraz 6 Sierpnia 45 1368-1

Z powodu wyjazdu sprzedam sklep z mieszkaniami i meblami Konstantynowska 80 1368-1

Sprzedam pianino gra ręczno i elektrycznie mało używane oraz duża fisharmonia Piotrkowska 284 sklep 1375-1

Samowar mosiężny nowy sprzedam Składowa 25 m 5 1370-1

Do sprzedania piwiarnia wiadomość u rzeźnika ul. Nawrot 61 1355-1

Warsztaty stolarskie 20 sztuk sprzedam Ziolecki Słowiańska 20 1259-5

Sklep spożywczy dobrze prosperujący sprzedam zaraz z powodu wyjazdu Kracza 4 1752-2

Kupuje złoto srebro wszelką biżuterję garderobę używaną i itp. Rutkowska sklep komisyowy Główna 35 998-8

Okazyjnie tanio Obrączki ślubne złote pierścionki i różna biżuterja oraz garderoba nowa i używana Rutkowska sklep komisyowy Główna 53 997-2

Dom do sprzedania Widzewie Grzybowa 9 właściciel Śląska 10 m 5 przy stacji Chojny 1515-1

Maszyna damska (Pfaff) do sprzedania St. Zarzewska 27 Staszewski 1592-1

Różne:

A kuszerka Pipikowa Piotrkowska 132 przyjmuje zamówienia pań miejscowych i przyjezdnych. 1104-5

A kuszerka M Nowakowska Dziewina 34 przyjmuje od 9-1 i 5-7 1392-19

W krótkim czasie wyuczam do rosłych polskiego i arytmetyki po cenach przystępnych Piotrkowska 188 sklep 1290-1

Nauczycielka udziela lekcji francuskiego muzyki również poszukuje pokoju może być p.g umowy lub za lekcje Wiadomość Krótka 9 Liceum Muzyczne H. Kijeńskiej 1394-4

Uczciwy stróż nocny może się zgłosić ul. Benedykta 88 pomiędzy 8 a 4-tą 1397-1

Dziewczyna uczciwych rodziców poszukuje zajęcia do dzieci lub do gospodarstwa Pańska 7 m 14 1386-2

Przybiłk się pies wyżeł bronzowy duży Odebrać za zwrotem kosztów Targowa 79 m 14 Chojnaeki 1385-1

Zamienię za dopłatą kawiarńnię z pokojem i kuchnią i światłem elektrycznym na pokój z kuchnią lub większy pokój wiadomość Kilińskiego 130 1314-5

Zdemobilizowany podoficer biuralista znajomość języków polski niemiecki i rosyjski z dobrymi świadectwami poszukuje jakiegokolwiek zajęcia może być na wyjazd Łaskawe oferty w Rozwoju pod R H 1405-5

Maszyny do szycia wszelkich systemów reperuje tanio mechanik Gubernatorska 21 m 6 1407-1

Potrzebne nauczycielki z francuskim i niemieckim na stałe i przychodnie wychowawczyń freblanki z praktyką świadectwa gospodynie wykwalifikowane w kuchni wykwalifikowana kelnierki Posady dobre Biuro Nauki cieleckie F. Pekowskiej Przejazd 14 1409-3

Zdolna modystka przyjmuję ka za peluse do roboty po cenach przystępnych Nawrot 42 front II piętro m 6 1401-5

Placę w oparunku i bez sądu do wydzierżawienia w pobliżu ul. Aleksandrowskiej Nadają się na składy drzewa wiadomość u właściciela domu Stachlewskiego Koscielna 3 od 5 do 6 wieczór 1414-2

Potrzebna zdolna zakrojczynie do magazynu ubiorów damskich firma A. Cabenek Piotrkowska 275. 1424-5

Stolarz zdolny meblowy potrzebuje Zachodnia 51 Stolarska. -2

Nieruchomość mniejszą fabryczną kupić lub wydzierżawić Oferty do Rozwoju pod „Nieruchomość“. 1428-2

Przybiłk się pies foks biały w luty czarne i żółte. Ogon krótki odebrać za zwrotem kosztów Zagajnikowa 6 Kałuża T. masz. 1429-2

Dnia 23 | II 22 r. przybiłk się pies rasy wyżeł maści granatowej biały i bronzowy luty można odebrać za zwrotem kosztów przy ul. Marysińskiej 14 u p. Michalskiego. 1431-5

Potrzebny agent do sprzedaży artykułu pierwszej potrzeby Główna 46 m. 31. zastac od 2-4 1423-1

Przybiłk się pies duży, jasno i żółty podpalany uszy srebrnie Odebrać można Nowe-Rokicie w domu Bergmana za zwrotem kosztów. 1417-1

Pracownia „Wandy“ Główna 55 II piętro front wykończy gustownie i elegancko Suknia 3000 kostjum 7000 płaszcz 6000 1418-2

Przybiłk się pies wyżeł biały luty bronzowe pysk podpalany, duży Odebrać za zwrotem kosztów Targowa 79 m 14 Chojnaeki. 1419-3

Zdemobilizowany z 5 klasowym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek zajęcia może być na wyjazd Oferty Łaskawe w Rozwoju pod Zdemobilizowany 1320-1

Zaginęła szczenka maści czarnej podpalana proszę o odprawienie Łaskawe zniżkę za wynagrodzeniem Aleje Kościuszki 23 A Wyrzutowicz 1294-2

Młoda inteligentna panienka z dwuletnią praktyką biurową oraz dobrymi świadectwami poszukuje jakiegokolwiek posady Łaskawe oferty pod Młoda 1355-1

Korespondentka z wyraznym charakterem pisma ma wolne godziny wieczorem Łaskawe oferty do adm pod Biuralistka 1358-1

Uczeń VIII klasy udziela korepetycji w zakresie kl. 6-ciu Piotrkowska 188 sklep. 1289-3

Młody samoty w średnim wieku poszukuje posady, może być na wyjazd od 1-go kwietnia Stacja Rogów pow. Brzeziński w Kołacinka B. Zajaczkowski. 1311-2

Zaginal pies jasno żółty wabi się Bobek rasy szpic mieszaniec Odrowadzić ul. Wysoka 55 u gospodarza za wysokim wynagrodzeniem 1371-1

Pracownia obuwia Adama Waloisa Rzgowska 15 poleca obuwie męskie, damskie przyjmuje oblatunki ceny przyste ne. 1330-16

Aptekom, Droguerjom dostarcza Neo Fosfatyne Galena. Dom Agencji Handlowej Michał Nodzeński, Kraków, przedstawiciel na Mało polską. 309s

Zagubione dokumenty

Stanisław Franas zagubił dowód osobisty wydany w Łodzi 1377-1

Palcerak Marcin zagubił tymczasowe zaświadczenie bez terminowego urlopowania wydane w Łodzi w P K U 28 p Strz Kaniowskich 78-1

Szymański Stefan St. Wólczańska 19 zagubił tymczasowy dowód osobisty wyd w Łodzi 1369-1

Zaginal paszport na imię Stanisławy Wittek wyd w gminie Brus 1319-1

Zaginal dokument osobisty wydany w Wilnie w okręgu 3 na imię Leokadii Rowińskiej 1359-1

CENA OGŁOSZEN PRZED TEKSTEM I W TEKŚCIE — 180 mk. ZWYCZAJNE — 40 mk. NEKROLOGI — 90 mk., KOMUNIKATY — 100 mk. DROBNE OGŁOSZENIA BEZTERMINOWE — 5 mk. ZA WYRAZ, DUZE LITERY 80 mk. DLA POSZUKUJĄCYCH PRACY — 4 mk. OGŁOSZENIA ZAMIEJSCOWE 50 PROC. DROŻEJ ZAGRANICZNE 100 PROC. DROŻEJ. Stronica przed tekstem dla ogło. szeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. ARTYKULY bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój“ w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.

Każda nowa podwzka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia

Red. odpowiedzialny Seweryn Bańkowski

W tłoczni W. Czajewskiego.